

Bryssel den 6 december 2023
(OR. en)

16388/23

AGRI 790
AGRIFIN 153
AGRIORG 148

NOT

från: Rådets generalsekretariat
till: Delegationerna

Ärende: Marknadssituationen, särskilt efter invasionen av Ukraina
– Information från kommissionen och medlemsstaterna
– Diskussion

Inför mötet i rådet (jordbruk och fiske) den 10–11 december 2023 bifogas för delegationerna ett bakgrundsdocument med en sammanfattning av medlemsstaternas skriftliga bidrag i det ovannämnda ärendet och den fråga från ordförandeskapet som ska ligga till grund för diskussionen.

1. När 2023 nu går mot sitt slut rapporterar flera medlemsstater i sina skriftliga bidrag¹ att situationen på unionens jordbruksmarknader fortfarande är problematisk. Trots att kostnaderna för viktiga insatsvaror har sjunkit något jämfört med föregående år är kostnaderna för energi, gödselmedel och foder fortfarande höga, vilket sätter press på flera sektorer eftersom kostnadsökningen knappast återspeglas i de priser som betalas till jordbrukarna. Ett antal faktorer, bland annat situationen i Ukraina, den globala ekonomiska nedgången och den senaste geopolitiska utvecklingen i Mellanöstern, i kombination med ogynnsamma väder- och klimathändelser, djursjukdomar och sanitära problem, pressar ned vinstmarginalerna i jordbruket och gör att jordbrukarnas inkomster generellt ligger på låga nivåer. Vissa medlemsstater rapporterar till och med att produktionen, särskilt av boskap, i vissa fall har lagts ned. Av detta följer att stödet från den gemensamma jordbrukspolitiken fortfarande är avgörande för att livsmedelstryggheten i unionen ska kunna upprätthållas.
2. Det framgår av ett antal av rapporterna från medlemsstaterna att detta är särskilt relevant för jordbruksgrödor där kostnaderna för insatsvaror som anskaffats i förväg varit ganska höga, samtidigt som de priser som betalades till jordbrukarna av ett antal skäl har sjunkit avsevärt under 2023. Flera medlemsstater har också rapporterat om minskad avkastning, särskilt till följd av extrema väderförhållanden och ökad konkurrens från import från tredjeländer. Vissa medlemsstater redogör för fortsatta problem på grund av det stora inflödet av varor från Ukraina och bristen på tillräcklig lagringskapacitet. Etablerade handelsflöden inom EU verkar också ha påverkats i vissa fall. Under diskussionen i särskilda jordbrukskommittén krävde flera medlemsstater åter att ensidiga förbud mot ukrainsk export ska avskaffas.
3. På den positiva sidan rapporterade ett antal medlemsstater om en liten ökning av mjölk- och mejeripriserna, som dock fortfarande ligger kvar under förra årets nivå. Vissa andra medlemsstater har noterat att deras producenter under samma period var tvungna att sälja sin mjölk till priser under produktionskostnaden.

¹ Dok. 16122/23

4. Flera medlemsstater rapporterar att vinstmarginalerna för andra animalieprodukter också är utsatta för tryck, inte bara på grund av fortsatt höga foderkostnader utan också på grund av utbrott av djursjukdomar i vissa delar av unionen, närmare bestämt afrikansk svinpest, fågelinfluensa och blåtunga.
5. Flera medlemsstater rapporterar att marknaderna för frukt, grönsaker och andra specialiserade grödor har påverkats avsevärt av ogynnsamma väderförhållanden, utöver de höga energi- och bearbetningskostnaderna, vilket har minskat lönsamheten i produktionen. Medlemsstaterna rapporterar också om en betydande minskning av konsumtionen av vin och ekologiska produkter, bland annat på grund av den ekonomiska avmattningen och inflationen, som har tvingat konsumenterna att rikta in sig på annat än färska produkter och andra livsmedel med högt värde.
6. Ett antal medlemsstater rapporterade också att den snabba ränteökningen har skapat ytterligare en börda för jordbruket, särskilt för jordbruksföretag som har investerat och vuxit snabbt. Om räntorna förblir höga under lång tid kan möjligheterna till jordbruksutveckling gå förlorade.
7. Mot bakgrund av den information som lämnats ovan skulle det vara lämpligt att hålla en politisk diskussion om de huvudfaktorerna för påverkan på jordbrukets marginaler och lönsamhet i EU och de europeiska jordbrukarnas inkomster. I kombination med diskussionen om det första året av genomförandet av de strategiska planerna inom den gemensamma jordbrukspolitiken kan ett sådant utbyte vara värdefullt för en snabb och effektiv hantering genom den gemensamma jordbrukspolitiken av de problem och utmaningar som nämns ovan.
8. Mot denna bakgrund skulle ordförandeskapet vilja be delegationerna att ta upp följande fråga under ministrarnas debatt:

”Mot bakgrund av den aktuella internationella situationen och de makroekonomiska prognoserna, vilka är de viktigaste faktorer som medlemsstaterna har identifierat och som på kort till medellång sikt kan ha en betydande inverkan på jordbruksmarknaderna och på det europeiska jordbrukets marginaler och lönsamhet?”